

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5156 din 23.06.2018

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (Codul de executare nr.443/2004, Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a Ministerului Afacerilor Interne, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Anunțul privind inițierea, proiectul supus expertizei și nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, precum și pe portalul informativ www.particip.gov.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat și deci fiind respectate cerințele de transparență în promovarea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește: „Scopul proiectului este de a disciplina și responsabiliza executorii judecătorești. Conform redacției actuale a Codului de executare, executorii judecătorești sunt în drept să solicite și să primească de la autoritățile deținătoare de registre de stat orice informație necesară pentru procedura de executare, indiferent de faptul deținerii accesului la anumite sisteme informaționale. Considerăm că executorii judecătorești nu au nici o motivare, în cazul deținerii accesului la unele sisteme informaționale, la expedierea demersurilor prin care solicită informații din cadrul acestor sisteme. [...]”.

În urma examinării prevederilor proiectului, se constată stabilirea următoarelor obligații pentru executorii judecătorești:

- să ridice mijloacele de transport declarate în căutare, în termen de trei zile lucrătoare din momentul reținerii de către organele afacerilor interne;
- să remită imediat, în adresa organului afacerilor interne, încheierea de ridicare a măsurilor de asigurare a executării, pentru documentele executorii executate în cadrul procedurii de executare a cărora a emis încheieri de declarare în căutare a mijloacelor de transport.

În urma examinării prevederilor proiectului se constată că scopul real coincide cu scopul anunțat de către autor.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul public de a perfecționa legislația națională care reglementează executarea hotărârilor judecătorești, precum și organizarea și activitatea executorilor judecătorești.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul

social, economic și de altă natură al realizării lui;

c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Nota informativă stabilește cauzele care au condiționat elaborarea proiectului, finalitățile urmărite, principalele prevederi ale proiectului cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională în conformitate cu prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură"*.

Implementarea prevederilor proiectului de lege nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, și autorul stabilește expres aceasta în cadrul notei informative.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea executorilor judecătorești, responsabilizându-i prin stabilirea următoarelor obligații:

- să ridice mijloacele de transport declarate în căutare, în termen de trei zile lucrătoare din momentul reținerii de către organele afacerilor interne;

- să remită imediat, în adresa organului afacerilor interne, încheierea de ridicare a măsurilor de asigurare a executării, pentru documentele executorii executate în cadrul procedurii de executare a cărora a emis încheieri de declarare în căutare a mijloacelor de transport.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră), cu scopul perfecționării legislației naționale care reglementează organizarea și activitatea executorilor judecătorești, ceea ce este conform interesului public.

Autorul a respectat cerințele de transparență stabilite de Legea nr.238/2008 privind transparența în procesul decizional iar argumentarea adusă este una suficientă, valabilă și pertinentă.

Prevederile proiectului modifică Codul de executare nr.443/2004 și Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești, responsabilizându-i prin stabilirea următoarelor obligații:

- să ridice mijloacele de transport declarate în căutare, în termen de trei zile lucrătoare din momentul reținerii de către organele afacerilor interne;
- să remită imediat, în adresa organului afacerilor interne, încheierea de ridicare a măsurilor de asigurare a executării, pentru documentele executorii executate în cadrul procedurii de executare a cărora a emis încheieri de declarare în căutare a mijloacelor de transport.

În proiectul expertizat nu au fost identificați factori de risc și riscuri de corupție.

23.06.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Roman STARAȘCIUC, Șef secție

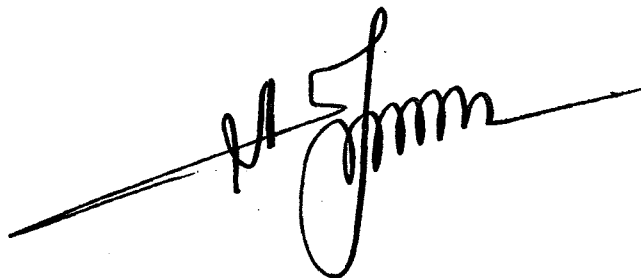

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte legislative

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor (aviz nr.15-06/451 din 17.05.2018)	Lipsa de obiecții	
Ministerul Economiei și Infrastructurii (aviz nr.08-5685 din 30.05.2018)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Centrul National Anticorupție (raport de expertiză nr.ELO18/5156 din 23.06.2018)	În proiect nu au fost identificați factori de risc și riscuri de corupție	
Ministerul Justiției (aviz nr.04/8587 din 17.07.2018)	<p>În titlu, cuvintele „și completarea” se vor exclude. Or, potrivit art. 62 din <i>Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative</i>, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Obiecția este valabilă și pentru alte cazuri similare din proiect.</p> <p>La Art. I (amendamente la Codul de executare) propunem excluderea cuvintelor „la final”, deoarece acestea sunt inutile. Completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. Obiecția este valabilă și pentru alte cazuri similare din proiect. De asemenea, se va revizui utilizarea cuvântului „cuvintele”. În cazurile în care acestea conțin cifre, numere, simboluri sau semne de punctuație se va utiliza cuvântul „textul”.</p> <p>Cu referire la amendamentele pentru art. 22 din <i>Codul de executare</i> și art. 7 din <i>Legea nr. 113 din 17 iunie 2010</i>, privitor la dreptul executorului judecătoresc de a solicita și de a primi pe suport de hârtie și on-line (adică electronic) informațiile solicitate, atenționăm că, accesul la un sistem informațional nu asigură verificarea tuturor informațiilor existente în acesta sau cele în baza cărora au fost introduse înregistrările în sistemul informațional. Există posibilitatea ca accesul la sistemul informațional să nu fie suficient pentru realizarea atribuțiilor executorului judecătoresc. Astfel, propunem reformularea amendamentului prin specificarea faptului că acest drept se realizează în măsura în care consultarea sistemelor informaționale la care are acces executorul judecătoresc nu permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor. În sensul dat sugerăm substituirea cuvintelor „cu excepția situației când” cu cuvintele „dacă nu” sau „în măsura în care nu”.</p> <p>La Art. II (amendamente la Legea nr. 113 din 17 iunie 2010) pct. 2, se va exclude textul „după litera k¹)”, deoarece amplasarea pozițiilor în ordinea succesiunii acestora nu necesită o menționare în acest sens. Cuvântul „respectiv” se va exclude. Acesta imprimă incertitudine textului normei, deoarece în conținutul normelor amendate nu este vorba despre un anumit sistem informațional. Totodată, sugerăm comasarea literelor k²) și k³) or, remiterea documentelor executorii către organele interesate rezultă din natura activității executorilor judecătorești. Mai mult, executorul</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Deși executorul judecătoresc</p>

	<p>judecătoresc este obligat să aibă un rol activ pe parcursul întregului proces de executare, depunând efort pentru realizarea prin mijloace legale a obligației prevăzute în documentul executoriu, respectând drepturile părților în procedura de executare și ale altor persoane interesate.</p> <p>La litera k²), termenul de 3 zile lucrătoare se poate dovedi insuficient pentru comunicarea executorului judecătoresc faptului reținerii mijlocului de transport și respectiv ridicarea mijlocului de transport de către executorul judecătoresc. În acest sens, sugerăm calcularea termenului în cauză de la comunicarea executorului judecătoresc faptului reținerii.</p> <p>La Art. III se va indica momentul din care începe termenul stabilit.</p> <p>De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (4) din <i>Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017</i>, nota informativă se semnează, în modul prevăzut de legislație, de conducătorul autorității responsabile de elaborarea proiectului de act normativ sau adjunctul acestuia.</p>	<p>urmează să informeze autoritățile statului despre executarea documentului executorului în practică, însă, mai sunt întâlnite situații când aceștia nu aduc la cunoștință despre ridicarea măsurilor de asigurare. Astfel, insistăm asupra instituirii ambelor obligații ale executorului judecătoresc</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
--	---	--

Ministru

Alexandru JIZDAN

Tabelul comparativ la proiectul legii
cu privire la modificarea unor acte legislative

Varianta actuală a actului normativ	Varianta propusă
I. Codul de executare al Republicii Moldova nr.443-XV din 24 decembrie 2004	
1. Articolul 22 alineatul (1) litera c)	
să solicite și să primească gratuit pe suport de hârtie și în regim on-line din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor;	să solicite și să primească gratuit pe suport de hârtie și în regim on-line din partea autorităților publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare), din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor, <u>dacă nu deține acces la sistemul informațional care conține informația respectivă;</u>
2. Articolul 72 alineatul (5) propoziția a doua	
În temeiul încheierii de declarare în căutare a mijlocului de transport, posesorul acestuia poate fi înlăturat de la conducere de către colaboratorii organului afacerilor interne, iar mijlocul de transport poate fi reținut pînă la predarea lui către executorul judecătoresc sau către persoana împuternicită de acesta.	În temeiul încheierii de declarare în căutare a mijlocului de transport, posesorul acestuia poate fi înlăturat de la conducere de către colaboratorii organului afacerilor interne, iar mijlocul de transport poate fi reținut <u>pe un termen de pînă la trei zile lucrătoare de la comunicare despre reținere, la expirarea căruia mijlocul de transport este restituit proprietarului sau posesorului legal, după caz.</u>
II. Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești	
1. Articolul 7 litera d) propoziția întâi	
să solicite și să primească gratuit pe suport de hârtie și în regim on-line din partea autorităților administrației publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare) și din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor.	să solicite și să primească gratuit pe suport de hârtie și în regim on-line din partea autorităților administrației publice centrale și locale, a instituțiilor (inclusiv financiare) și din partea altor organizații (indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare) deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru procedura de executare orice informație care ar permite identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării lor, <u>dacă nu deține acces la sistemul informațional care conține informația respectivă</u>
2. Articolul 8	
k ¹) să prezinte, la solicitarea scrisă a Ministerului Justiției, Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești sau Colegiului disciplinar, copia de pe dosarul de executare, autenticată de către executorul judecătoresc,	k ¹) să prezinte, la solicitarea scrisă a Ministerului Justiției, Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești sau Colegiului disciplinar, copia de pe dosarul de executare, autenticată de către executorul judecătoresc,

și/sau alte informații privitor la activitatea sa profesională, iar în cazul prevăzut la art.33 alin.(3) – originalele;

l) să îndeplinească alte obligații stabilite de lege.

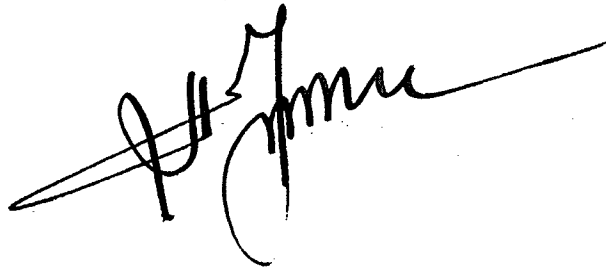
și/sau alte informații privitor la activitatea sa profesională, iar în cazul prevăzut la art.33 alin.(3) – originalele;

k²) să ridice mijloacele de transport declarate în căutare în termen de 3 zile lucrătoare din momentul comunicării reținerii de către organele afacerilor interne;

k³) să remită imediat în adresa organului afacerilor interne încheierea de ridicare a măsurilor de asigurare a executării pentru documentele executorii executate dacă în cadrul procedurii de executare a acestora a emis încheieri de declarare în căutare a mijloacelor de transport;

l) să îndeplinească alte obligații stabilite de lege.

Ministru

Alexandru JIZDAN